

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 26 (497).

Fredagen den 2 juli 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösnr endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3:—				Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Våra landshöfdingsfruar.

II.

Som vi i inledningsartikeln nämnde, var det från början vår afsikt att vid meddelandet af våra landshöfdingsfruars porträtt följa den officiella inbördes ordning de olika länen emellan, som statskalendern ger vid handen. Då emellertid svårigheter yppat sig att allestädes i god tid få porträtt och biografiska upplysningar tillgängliga, finna vi, att ett strängt fasthållande af denna

ordning skulle verka rätt försenande. Vi ha därför frångått denna i det hela oväsentliga ordningsföljd och komma nu att meddela porträtten gruppvis såsom det bäst faller sig och efter hand som de ingå. Vi ha i dag nöjet att fortsätta serien med trenne af våra läns höfdingsfruar.

ordning inom fädernehemmet, hvilket hon, då syskonkretsen blifvit upplöst, förestod för en af sina bröder. Efter denne broders giftermål blef Sofie Tersmeden husföreståndarinna hos fideikommissarien till det historiskt ryktbara Tynnelsö, dåvarande ryttmästaren Filip August Boström, åt hvars söner i första giftet hon dessutom meddelade undervisning. Få år

MATHILDE DE LA GARDIE,
född von Krämer.

SOFIE BOSTRÖM,
född Tersmeden

Sofie Boström
född Tersmeden.

På egendomen Hessle i Upland föddes år 1848 Augusta Sofie Tersmeden, dotter af kammarherren Jakob Nils Tersmeden och hans maka, friherrinnan Augusta Jacqueline Cederström.

Tidigt föräldralös, trädde Sofie Tersmeden i faders och moders ställe för sina syskon, och detta betydelsefulla ansvar i förening med nya smärtsamma förluster gaf henne redan vid unga år ett sällsynt djup och allvar. Hennes konstnärliga och sociala intressen utvecklades bland annat genom långvariga, uppfostrande resor i främmande land, liksom hennes husliga anlag genom verk-

FREDRIQUE LOTHIGIUS,
född Santesson.

därefter, 1885, äktade hon ryttmästare Boström. Men jämte det hon med kärleksfullt nit fyllde sina plikter som maka, styfmor och godsägarinna, fann hon tid och krafter till att med skarpsinne och varmt deltagande följa tidens sociala och politiska brytningar samt att såsom ordförande inom

En enda dag, en timme blott af lycka,
Så djupa spår kan i ditt väsen trycka,
Att själen evigt hämtar lif där af.

Den fulla harmoni, som stunden gaf,
Slår ut, som vattnet utaf minnets strömmar,
I ljusa tankar och i stilla drömmar.

Ellen Lundberg.

Stockholmsföreningen Kvinnoklubben göra en värderik personlig insats i arbetet för höjande af kvinnans ställning.

Då hennes make, sedan 1886 ledamot af Första kammaren, år 1894 utnämndes till landshöfding i Södermanlands län, öppnades för fru Boström nya verksamhetsfält, som hon framgångsrikt brukat. Så bära Nyköpings skyddsförening, barnhem och barnkrubba vittne om hennes organisatoriska förmåga samt för värlöshet och nöd ömmande sinne, hvarjämte hennes flärdlöshet och frisinne genom hennes nuvarande höga och inflytelserika samhällsställning fått ökad betydelse och vikt.

T. K.

Mathilde De la Gardie

född von Kræmer.

Det var en för sällskapslivet i Upsala lysande tid, då landshöfding Robert von Kræmer och hans friherrinna, Charlotte, född Söderberg, bodde i den gamla Vasaborgen i Fyris' stad. Inom dessa murar växte Johanna Mathilde von Kræmer upp. Hon är född den 5 okt. 1826 och var således ännu icke sex år, då hennes fader utnämndes till landshöfding. Det är rika minnen, som grefvinnan Mathilde De la Gardie har från Upsalatiden, där bland andra Josephson, Böttiger och Lindblad (A. F.) voro hennes lärare, och där hennes anlag odlades och hennes kärlek till konst och vetenskap väcktes och underhölls. Såsom fullvuxen såg hon där omkring sig i föräldrahemmet sådana män som Geijer, Atterbom, Hwasser, Rogberg, Fahlcrantz, Valerius m. fl. Geijers sånger har grefvinnan i handskrifna exemplar af skalden själf, och de sjöngos ofta för första gången af hennes mor. Hit kommo äfven Tekla Knös, Börjesson, B. von Beskow, öfverstinnan Silfverstolpe. Här såg man ofta konung Oskar I:s unga söner Karl, Gustaf och Oscar under den tid, som de studerade vid universitetet. Sällskapslivet var gladt och rikt på de äldste, mest förfinade nöjen. Musik och teaterföreställningar omväxlade med deklamation. Här föreläste Atterbom stycken ur sin »Fågel blå» och »Siare och skalden». Här kunde man få se de mest konstnärligt ordnade tableaux vivants. Snart utmärkte sig vid sällskaps-teatern fröken Mathilde von Kræmer genom sina framstående anlag, hvilka mer och mer utvecklades. Man såg henne som »Kung Renés dotter» och i andra roller, och i trots af en hög samhällsställning och många aldrig försummade plikter har grefvinnan icke blifvit denna sin första kärlek otrogen.

År 1850 ingick hon äktenskap med greve Robert De la Gardie och flyttade då till Skåne. Men såsom gifvet var, besökte hon ofta sitt föräldrahem, och universitetsstaden är henne ännu kär framför andra. Det var här som hon år 1860 på ifriga och enträgna böner af Josephson beslöt sig för att offentlig uppträda såsom Antigone i Sophokles' antika drama, hvilket gafs med Mendelssohns musik under Josephsons ledning. Den då nybildade sångarföreningen O. D. ut-

förde körerna och studenterna de manliga rollerna. Föreställningen bevestades af dåvarande hertigen och hertiginnan af Östergötland, hvilka däråt skänkte sitt lifliga bifall och framför allt åt framställarinnan af Antigone. Framför oss ligga tvänne bref rörande denna föreställning. Det ena är från B. von Beskow, som tackar landshöfding v. Kræmer för visad gästfrihet och »le dernier bouquet Antigone» — den som återskänkte oss dess bild, hvilken, efter att under halftredje årtusende hafva varit scenens prydnad, likväl först nu, så vidt jag vet, uppenbarats på svensk teater — — sällan har jag bevestat ett skådespel med mera intresse och deltagande — — och framför allt styckets hjältinna med denna blandning af värdighet och behag, af själskraft och smältande ömhet, med eld i blick och tårar i rösten, allt detta glömmes ej lätt —» Det andra brevet är från öfverstinnan Silfverstolpe och börjas: »Vördnadsväckande Antigone!» — Men att upprepa alla loford skulle föra oss för långt. Må det vara nog att säga, att till minne af denna afton stiftades Antigonestipendiet.

Vi hafva måhända dröjt för länge vid grefvinnan De la Gardies ungdomsminnen; men om så är, må hon därför själf bära en del af ansvaret, ty hon har haft så mycket att säga därom och hennes liffulla, varmhjärtade ord hafva gjort ett så kraftigt intryck. Vi nödgas därför nu vara desto mera kortfattade. Grefve Robert De la Gardie har sedan 1867 varit landshöfding inom Östergötland. I det gästfria hus, där grefvinnan Mathilde är värdinna, söker hon kring sig samla intelligent och konstnärligt begåfvade personer. Hon har städse stått i spetsen för hvarje sträfvan att samla medel för allmännyttiga företag, och i välgörehetens tjänst har hon med sin stora dramatiska talang uppburit mången måhända annars svag prestation. I synnerhet draga vi oss till minnes en representation af Scribes »När damerna föra krig», som uppfördes på Linköpings teater 1887. Härom yttrar C. F. Ridderstad: »Det är högst sannolikt att hade denna grefvinneroll, ej uppburits af en utom scenen lika betitlad person, så hade vårt land för närvarande ägt tvänne stora tragediener i stället för en, Elise Hwasser. Det är så ondt om de dramatiska snillena nu för tiden, att man ej kan annat än beklaga, att en furstinna i dramatikens värld gått förlorad genom en grefvekrona, om än aldrig så briljant. För sin enkla, vänliga, varmhjärtade personlighet tro vi oss våga påstå, att hon är allmänt afhållen och värderad. Till sist vilja vi anföra hennes egna ord: »Nog ha vi alltid haft ett gästfritt hus, och jag har, i synnerhet då jag var yngre, sökt att främja allmännyttiga företag af alla mina krafter — men det ha ju alla landshöfdingfruar.» — Dessa anspråkslösa ord karaktärisera grefvinnan Mathilde De la Gardie.

I sitt lyckliga äktenskap är hon moder till fyra nu lefvande döttrar och en son.

Mathilda Lönnberg.

Fredrique Lothigius

född Santesson.

På den i Asarumsdalen, i närheten af Karlshamn, belägna egendomen Janneberg, hvilken omkring år 1780 genom inköp af flere hemman inom Asarums socken, bildades och bebyggdes af ägaren till den närbelägna Granefors kopparhammare, brukspatron Nils Santesson, föddes den 8 oktober 1848 hans sonsons dotter Fredrique Juliana Carolina Santesson. Föräldrarna voro ägare till ofvannämnda egendom, löjtnanten vid flottan Carl Theodor Santesson och hans maka Hedvig Wilhelmina Mörck. Äldst bland trenne syskon, erhöll hon i hemmet en vårdad och god uppfostran, till dess hon vid 16 års ålder, 1864, utsändes till en berömd pension i det natursköna Lausanne i Schweiz, dit så ofta unga svenskor begifva sig för att inhämta kunskap i det franska språket, som därstädes så vackert prononceras. Af sorglig anledning kom emellertid icke vistelsen därstädes att räcka längre än till påföljande vår. Den älskade faderns plötsligt inträffade frånfälle gjorde nämligen slut på schweizerbesöket. Hemkallad af sin djupt sörjande moder afreste hon ofördröjligen till hemlandet och vistades därefter några år i hemmet på Janneberg tillsammans med modern och syskonen. Sex år senare stod den unga Fredrique smydd som brud framför altaret i Asarums kyrka, där hon den 3 maj 1870 sammanvigdes med dåvarande borgmästaren i Karlshamn Lars Wilhelm Samuel Lothigius. Det första egna hemmet blef alltså i Karlshamn, men under de närmaste 10 åren tillbragtes mestadels vintrarna i Stockholm, där borgmästare Lothigius var ledamot af riksdagen, först i andra och senare i första kammaren.

Sedan herr Lothigius år 1881 blifvit befordrad till häradshöfding i mellersta Hallands domsaga, flyttade familjen till Varberg — men ej heller här blef vistelsen långvarig. Tre år därefter 1884 valdes häradshöfding Lothigius till Riksdagens justitieombudsman. Till Stockholm bar det nu af med larer och penater, och där stannade man i — tre år. Ja längre räckte det ej, förrän ödet bjöd på nya växlingar. Den 29 november 1886 blef herr Lothigius utnämnd till landshöfding öfver Elfsborgs län med bostad i Venersborg. Det dröjde nu icke länge, innan fru Lothigius, sedan hon väl ordnat det egna hemmet, med vaken blick och lifligt intresse började taga del i det som rörde stadens välgörehetsinstitutioner, skolor m. m., och år hon en mycket verksam ledamot i styrelsen för drottning Lovisas stiftelse för vanvårdade barn och för sjukhjälpföreningen i Venersborg, desslikes för Elfsborgs läns norra hushållningssällskaps praktiska hushållsskola på Ellenö, hvars uppgift är att uppfostra dugliga husmödrar och tjänarinnor.

Genom sitt vänliga, all stelhet bannlysande sätt har landshöfdingskan Lothigius förvärvat sig många och trofasta vänner å alla de olika orter inom vårt land, där hon vistats. Då man ser den ännu ungdomliga

och lifiga landshöfdingsfrun — som inom parantes sagdt är en framstående husmoder, som med förkärlek ägnar sig åt sitt vackra välordnade hem — kan man icke ens ana, att hon är moder till en 26-årig dotter — gift med löjtnant Viktor Renström — och en 21-årig son, som är volontär vid Norrlands dragoner.

Anna Kockum.

Till drömmarnas ö.

Böljande säf, sorlande sjö,
kransa vår julle och vagga den sakta,
sakta emot drömmarnas ö,
gömd uti skuggan, där alarna vakta!

Värmande sol, gyllene sken
blänker därinne bland lutande stammar —
gungad utaf stingande gren
nysprungnen vildros doftar och flammar.

Målet vi nått. Här är vår hamn
efter vår färd öfver skimrande djupen.
Hälft af min själ, kom i min famn,
jag skall dig bära från sviktande slupen!

Här på min arm bjuder jag dig
hvila och värn vid mitt klappande hjärta,
allt hvad ett lif gömmer hos sig:
kärlekens helg och kärlekens smärta!

Darrande barn, lyssna ej på
hånnet från mängden, som hväsande krälar!
Stort är dess hat, större ändå
älskogens makt öfver människosjälar!

Här skapas dröm, här glittrar ljus,
sommertömligt från himmelen faller,
störmande vind dämpar sitt brus,
blir till en hymn i björkarnas galler.

Hydda i sol, häckar i doft,
tassande tomtar, som feja och smycka
tröskel och hård, skuggande loft,
dem jag har timrat i bäfvan och lycka!

Hvila din fot, luta din kind,
ondskan ej nyckel till drömlandet äger!
Dagen blir all, stängd är vår grind,
strålände stjärnor vakta vårt läger.

Ernst Högman.

Viljekraft.

Det är icke nog med att förskaffa de
unge goda kunskaper och rena seder,
man måste äfven gifva dem det, som skall
göra kunskaperna fruktbärande, ge stadga
åt sederna — viljekraft.

Viljekraft är något i människonaturen
nedlagdt, men på uppfostran beror det i
väsentlig grad, om den skall stärkas och
utvecklas eller undertryckas och förkvävas.

Hos många barn kan man knappast tala

om en egen vilja, så svag är den. Men
detta vållar uppfostraren ingen oro. Bristan-
de viljekraft hos barnet ger han sällan den-
na benämning, han kallar den i stället god-
het, vekhet eller liknande, därför att ett så-
dant barn verkligen är vekt och lätt att leda.
Dess uppfostran erbjuder nästan inga svår-
igheter; intet trots, inga brytningar, inga
häftiga uppträden förekomma, ty barnet
viker utan motstånd undan för den stark-
are viljan.

Men det finnes i motsats härtill andra
barn med synnerligen kraftigt utvecklad
vilja, hvilken vi — mycket kortsynt för öfrigt
— genast äro färdiga att omdöpa till obänd-
ighet, trots, styfsinhet eller dylikt. Såda-
na barn äro nämligen ytterst svåra att hand-
leda. De ha en egen, fullkomligt utpräglad
vilja, hvilken, då den naturligtvis ännu icke
kan hållas i tygeln af förståndet, råkar i
oupphörliga konflikter med uppfostrarens
och förorsakar många obehagliga, stormiga
uppträden i hemmet.

Denna vår så vanliga förväxling af vilje-
kraften med någon af dess yttringar kom-
mer oss icke blott att ge den orätt namn
utan äfven, hvad värre är, orätt behand-
ling.

Den gamla åsikten, att barnets vilja sitter
i riset, är sålunda ännu mycket ofta verk-
sam i barnuppfostran och i nio fall af tio
där, hvarest uppfostran verkligen tages på
allvar och icke består i ett blott och bart
sörjande för mat, kläder och dylikt. — Bar-
net skall ingen egen vilja ha! Har det icke
någon eller är den svag, göres ingenting
för att väcka eller stärka den, finns den
återigen i större mått, så skall den bort
med godo eller med ondo. Förr är icke
barnasinnets bildbart.

Så länge barnet är barn, d. v. s. är i
hemmet och under föräldrarnes uppsikt kan
det också mycket väl reda sig utan vilje-
kraft, det har något som ersätter det —
lydnaden. Barnet är fitigt och uppför sig
väl — på befallning.

Men det växer upp, blir sin egen herre
och lydnaden har spelat ut sin roll. Nu
vill man, att viljekraften skall finnas till
hands för att tagas i bruk efter den uttjänta
lydnaden, samma viljekraft som man under
uppväxttiden systematiskt undertryckt! Men
den finns där naturligtvis icke, och den unge
får reda sig den förutan. Det går dåligt.
Han har stora kunskaper, sinnet fullt af
goda lärdomar, men kraften, som skulle
omsätta kunskaperna i gagnande verksam-
het och ge förmåga att efterleva de goda
lärdomarne, den finns icke, och, korsande
alla beräkningar, man för hans vidkom-
mande gjort, blir han ofta, då han på egen
hand släppes ut i lifvet, en ganska stor
odugling, slapp i arbete och slapp i seder.
Han är icke ond, endast svag, hållningslös.
Man tycker honom förbytt, icke att känna
igen, och dock är han alltjämt densamme.
Hans största förtjänst under uppväxttiden
var hans lättledhet, nåväl, han har den
fortfarande kvar. Skillnaden är endast den,
att han då var mottaglig för föräldrarnes
goda inflytande, och att han nu är det för
världens dåliga. Förtjänsten har blifvit till
ett fel eller rättare har alltid varit det, fast
det undgått vår uppmärksamhet. Vår vana
att bedöma allting efter det större eller
mindre gagn, vi själfva hafva däraf, har
förledt oss att taga barnets vekhet och und-
fallenhet för något godt, emedan dessa
egenskaper så högst betydligt underlättat

uppfostringsarbetet för oss. Hvad vi fäste
hufvudvikten vid och glädde oss öfver var,
att barnasinnets var så mjukt som vax i
våra händer, och att det gick så lekande
lätt att gifva det den önskade sköna for-
men. Vi glömde att hårda det. Och där-
för hände det, att det vackra konstverket
en dag, då vi ej längre kunde skydda det,
smalt för frestelsernas heta vind.

Det går lätt att arbeta i ett mjukt ma-
terial, men man väljer dock icke ett sådant,
när man vill åstadkomma ett varaktigt verk,
i all synnerhet icke om man vet, att det skall
komma att få en hård medfart, som till det
yttersta skall pröfva dess styrka och håll-
barhet, man väljer tvärtom ett, som är segt
och fast, ehuru man granneligen inser, att
det skall göra arbetet mångdubbelt svårare.

Om man handlar med så mycken klok-
het och omsorg, när det gäller materiella,
jämförelsevis obetydliga ting, så bör man
också göra det, när det är fråga om något
så oändligt viktigt som att forma en karak-
tär, hvilket ju är hufvudmomentet i upp-
fostran. Man måste hafva ett lämpligt ma-
terial, hvaraf man kan bilda något icke
blott godt, utan äfven starkt, som kan bestå
under de ogynnsammaste förhållanden. Ofta
lägger en nådig natur själf ett sådant ma-
terial i uppfostrarens hand, i det den anför-
tror åt hans vård ett barnasinne, fast i sig
själft genom den inneboende viljekraften.
Det är ingen lätt uppgift som förelägges
honom, men i stället en dess tacksammare.
Bredvid hans egen spirar käckt en liten
själfmedveten barnavilja, som visserligen på
grund af det utvecklade förståndet och
medfödda anlag kan vara egensinnig och
missriktad, men som dock under en klok —
mild på samma gång som fast — ledning
så småningom kan böjas till rätta och, hvad
viktigast är, genom sin kraft kan *förblifva*
därvid. Det viljestarka barnet har icke ett
sinne af »vax,» utan snarare ett af sten.
Man skrifver icke dit några lärdomar lekan-
de och lätt, man mejslar in dem långsamt
och med svårighet, men till gengäld låta de
sig ej heller plånas bort, utan bevaras för
lifvet.

Å andra sidan händer det än oftare, att
barnet af naturen har ett sinne, som på
grund af bristande eller svag vilja är allt-
för vekt och löst för att en stark karaktär
däraf skulle kunna bildas. Det blir då upp-
fostrarens åliggande att omdana det mindre
goda material, som anförtrotts åt honom,
och gifva det erforderlig fasthet. I stället
för att låta barnets vilja ligga nere och ge-
nom översamhet förtvina måste han låta
den utvecklas och stärkas genom ett träget
bruk. Barnet bör vänjas vid *icke* att stän-
digt gå i ledband, kommenderas, skyddas
och hållas under armarne, *men* att själf
bestämma öfver sig, lita på sin egen för-
måga, reda sig på egen hand och vara an-
svarigt fri i sina handlingar. Endast på så
vis kan det blifva förtroget med och mäk-
tigt att uppfylla de plikter, hvilka skola
åligga det som vuxen människa.

Liksom det är svårare att fullgöra ett
åliggande än att försumma det, så är det
också långt mödosammare för uppfostraren
att ansa och vårda viljekraften hos de små
än att alldeles lemna den ur räkningen och
antingen låta den dö eller växa vildt och
oregerligt. Men låter han härutinnan hän-
synen till den egna bekvämligheten vara
det bestämmande, så ådrager han sig dub-
belt ansvar, ty dels försummar han att

uppfylla en oafvislig plikt, och dels begär han en oförrätt mot dem, som äro anförtrödda åt hans fostrande vård, i det han tvingar dem att gå vapenlösa ut i lifvet, där intet annat kan skydda människan och hålla henne uppe än en stark, redlig vilja.
Inge.

I Stockholm.

Små utställningsfunderingar
och litet annat smått och godt.

För Idun af

Lovisa Petterkvist.

Bref VI.

Nu har jag räknat ut bot för Ruffen! Han ska få sitta i »tunnan» och dricka öl och smälta intryck, och smälta intryck och dricka öl, ända till dess han blir så led på båda delarna att — Det ska han!!

Under tiden ser jag på taflor, efter som jag i hvad fall som helst aldrig kan beräkna få hans sällskap till det! »Kan du säga mig,» brukar han säga, »hvarför jag ska gapa på en bit väf och litet färg, när jag bara behöfver kika ut genom fönstret för att få se det som är mycket vackrare? Det är lika fnoskigt som att — som att — vilja bada i en teaterdekorasjon, när det finns äkta vatten bredvid.»

Ja, inte att jag gillar det där, efter som jag tror, att konstens uppgift just är att visa folk vägen till naturen, men tanke är det i det, djup tanke, ty när Ruffen tänker, så tänker han djupt.

Johan slipper jag också. Han sitter hos Ruffen, »så kusin Lovisa ska kunna titta lugn». Det där har han erbjudit *alldeles* utan påstötning. Och jag som —! Nå, det kommer sig alltsammans af, att han är kusin till sig själf — — eljest så — —!

Ja, så skref jag en liten biljett till Lycko och frågade, om han ville vara så innerligt obligeant och följa mig, efter som han, som sköter fruntimren i Idun, naturligtvis begriper konst. Och det var han så snäll att svara ja på, fast jag kallat honom för långkatekes — något som jag nu skäms rysligt öfver.

Min otäcka röda hatt har jag lyckats bli af med och verkligen fått en ann af spetsar och violer; därtill har jag skaffat mig en riktigt fin lilasfärgad angtoka, så nu känner jag mig inte *fullt* så okonstnärlig — åtminstone inte utvändigt.

Ju mer jag ser af konsthallen, ju mer tycker jag om den. Inte att jag riktigt vet hvarför, men den verkar på mig som en den ljufvigaste, mest harmoniska musik. När jag kom, var Lycko redan kommen, och så spatserade vi af in i vestibulen, där två unga fröknar knep både mitt solskydd och hvad som värre var — Lyckos kapp med guldknapp.

Aldrig hade jag tänkt mig, att en kapp »en sådan verkan kunde hafva». All värdighet var puts weg med ens, och nu först såg jag hur verkligt ung han är.

Men det aktade jag mig nog att säga, ty i fråga om *ungdom* har män och kvinnor de mest olika liktornar i världen, och trampa på folks liktornar vill jag *inte*, för aldrig det, om jag bara kan låta bli, hvilket, dess värre, inte alltid är möjligt. Så steg Lycko och

jag in i »Internationalen», jag med ögonen så väl hopknippta som det var möjligt utan att allt för mycket riskera att trilla på näsan. »Det var ett tämligen originellt sätt att bedöma konst,» sa Lycko. »Inte att hålla igen ögonen, men att *visa* att man gör det.»

»Jag vill ingenting se förr än jag kommer in i gamla Sverige,» sa jag.

»Jaså på *det* viset. Titta emellertid i förbifarten på den där Amerikanska damen, framstupa i soffan.»

»Stackars människa,» sa jag medlidsamt. »Jag önskar jag fick lägga på henne en terpentinduk!»

»Hennes titel är 'Hvila,» sa Lycko kikande i katalogen.

»Du min värld,» sa jag, »är det där Amerikanarnes *hvila*, hurudan är då deras kolik! Men titta på den där hvita flickan 'på trappan'. Hon är söt — grasjös som en svan.»

»Misstecknad,» sa Lycko.

»Skräp,» sa jag. »Det, som verkar harmoniskt, är aldrig misstecknad. Men så — så — egen den där herrn ser ut — han med den gula pladaskan midt i pannan!» (Vi var nu i ett annat rum!) »Hvem är det, mån tro?»

»Garborg, den stora norska författaren.»

»Han som skrifvit 'Manfolk'.»

»Just densamma.»

»Ja, då förstår jag både porträttet och boken, då,» sa jag. »Men hvad är det för ena nakna, okammade, fasliga mamseller, som sitter där midt emot i någonting uppvispadt, rödt, blått, grönt, gult — jag vet inte hvad?»

»Ett sjöstycke, tror jag,» sa Lycko, och såg intresserad ut.

»Det där,» sa jag föraktligt. »Ja, möjligen, om man delar dem i två: sjön för sig och 'styckena' för sig! Men hvad är det för mörkt blått, blått, blått, blått, som hänger på samma sida, då?»

»Natt vid yttersta skären», inköpt af Hans Majestät konungen.»

»Åh, Gud bevara mig,» sa jag och neg. »Så går det, när okunnigt folk ska sta och bedöma hvad de inte begriper — det är bara *mycket* kunnigt folk, som duger till det! Nu ser jag mycket väl, hur natten sitter i vattnet och tar sig ett blått fotbad, som räcker ända upp till den blå skyn. Gruffligt vackert! Men hvart bär det nu i väg!? »Hvad är det för konstigheter, *minst* sagdt, som jag nu ska se på?»

»Sagoteckningar af Munthe — briljanta, Hva?»

»Stackars barn,» sa jag efter en stund, och det med *eftertryck*!

»Stackars?»

»Ja, stackars! Trefligt för en fattig unge att få fatt i de där »svarta äpplena» till exempel? Hvad ska hon tro om sin urmamma och sin urpappa? Jo, att de hade ekorrsvansar utvuxna öfver hela kroppen, till vingor till och med, och en stor blåttott, doppad i blod, till hår. Usch!»

»Det är humor.»

»Basch,» sa jag, »humorn behöfver inga ekorrsvansar för att tränga igenom; den kommer af sig själf, och att skrämra bort skönheten ur sagan och ur barnens fantasi det är riktigt *grymt* —! Men kommer vi då *aldrig* in till Sverige?»

Så steg vi in till svenskarna ändtligen.

»Ja, det säger jag, att hade jag inte så länge beredt mig på, hvilken svår stund det skulle bli, när jag, okunniga stackare,

skulle sta och se på »modärn konst», så hade jag gått åt redan i början. Men nu blundade jag energiskt för allt som skrek för otäckt och riktigt mättade mig med allt vackert jag kunde finna i stället. Vackrast af *allt* var David och Saul, som nu var målade af en herre, som heter Josephson, och bra mycket påminde om den stora, riktiga David och Saul på museet. Sedan blef jag alldeles förtjust i en stor uf-pappa, som satt ensam i en mörk skog och »tänkte».

»Det kallar jag humor,» sa jag. »Se bara hur ufhögfärdig han sitter där och ser ned på oss människor. Han är bestämdt någonting gruffligt förnämt i uf-forsamlingen. Kanske president?»

Samma konstnär hade målat två så ofantligt vackra taflor till, den ena med svaner den andra med örnar på. Svanorna var bara vackra, men det var det *riktigt*, men örnarna!

»Stäng in de där i en bur,» sa jag, »och de kommer att slå själfva burens till blods.»

Så förde Lycko mig till en stor, stor tafla, och framför den fick jag sätta mig och hvila litet, som väl var.

»Hvad tycker fru Petterkvist om den här,» sa Lycko?

»Beror på,» sa jag, »hvad taflan föreställer.»

Föreställer den en röd hjälmbuske med en riddare, då är den alldeles *utmärkt*; föreställer den däremot en riddare med en röd hjälmbuske, då är den — kanske — litet mindre utmärkt!

»Den heter »Riddaren och jungfrun,» upplyste mitt sällskap.

»Ja, minnsann,» sa jag, »finns det inte en, jungfru *med*! Henne såg jag inte, så häpen blef jag öfver fjädrarna!»

Aldrig hade jag tänkt mig, att det *fanns* så stora hjälmbuskar *till* i världen. Den täcker ju karlen från huvudet ända till fotabjället. Men tänk, om målaren velat måla tvärtom!

Hvilket poem skulle det då inte ha blifvit af!

Se på jungfrun, hur fager och spröd är hon inte — så nästan gråtfärdigt fager och spröd! Och hvilken fin tanke det då blifvit i det hela! Hon sätter sin fot på människens ord, utan att veta det, och de flyger sin kos — också utan att hon vet af det. Ja, så är det, så är det! *Han* väcker henne och flyr, *hon* stannar kvar, växer stor i hopp och kärlek och vissnar ned igen i tårar och i sorg — — — Stackars, stackars unga jungfrun.»

»Hur är det med tårarna fru Petterkvist?» sa en röst. (Det var nog Lycko!)

»Åh, visst inte,» sa jag och snöt mig, »men i *det* fallet är hjälmbusken att föredraga, det erkänner jag. Den rör då inte upp en till *tårar* den, det är då säkert.»

Ja, nu såg vi på så mycket, att ingen kan minnas allt hvad. Det enda jag minnes, är en gruffligt utmagrad och knotig ljusblå häst, som stod i en luft af precis samma färg. Han hette Nocturn och var troligtvis porträtt af någon kapplöpningshäst, såsom de ser ut, när årets löpningar väl äro öfver, och så en ljusgrön poet, en *alldeles* ljusgrön poet, med kappa och knöliga, jordfärgade händer.

»Han är död,» sa Lycko.

»Det syns,» sa jag och nickade.

»Målaren,» menar jag.

»Då är det där nog något själfporträtt, taget efter hans död då,» sa jag.

Midt emot poeten satt två svartklädda

flickor, målade af en herre, som jag inte minns hvad han hette, men som måste ha vuxit upp i ett rysligt hem, efter som han inte såg, att den här hyn var smuts och ingenting annat än smuts. Han skulle ha skubbat mamsellerna med en rotborste och borstat dem med tvål, till dess han hunnit ned till skinnet! Då hade han haft det stora nöjet att få måla frisk ungdom, och jäntorna sluppit sitta här som ett par lefvande sotviskor, lämpliga att användas i skorstenar hvad stund som helst.»

»Tycker fru Petterkvist om Carl Larsson?» frågade Lycko efter sedan han, barmhertigt nog, låtit mig hvila en kvart.

»Tror jag det,» sa jag strålade, »hvem tycker inte om Carl Larson!»

»Nå, än målningarna i Nationalmuseum då?»

»Dem tycker jag riktigt bra om,» sa jag »fast nog hade kan kunnat bättra på Karl den elfte litet, efter konungen nu såg så där plussig ut, unga karlen, och inte var det nödvändigt heller låta Ulrika Eleonora se fullt så dum ut, och hvad Gustaf den tredje angår, så hade han gärna kunnat göra honom spirituel ända ut i hårpiskan, Litet frihet kan väl en artist få ta sig, när det gäller afideten folk, som ska representera en försvunnen tid! Men Carl Larson tar sig inga friheter, han, han är för strikt — —! Det är hans stora fel. Men se där ha vi ju hans familj. O!»

»Om några barn bör kunna kallas 'modellbarn,' så är det väl Carl Larssons,» sa Lycko.

»Är de inte rara?» sa jag, »och frun med, fast den röda schalen är ryslig, men titta nedanför på småtaflorna! Se på voffen, utsträckt utanför den stängda porten, men med en min af gästfrihet som riktigt lockar en att stiga in. Och pojken på stolen, som begrundar alla förbjudna nöjens korta fröjd, och rokokodamen, och —! Är inte det här pärlor, så vill inte jag heta Lovisa Petterkvist!»

»Visst är det pärlor. Där är »Abel,» hans tragiska temperaments representant.»

»Abel? sa jag förvirrad. — »Visst ja — där! Men hvad är det för högst egna tegelfärgade påfågelsfjädrar, som sticker upp bakom?»

»Eld,» svarade Lycko kort.

»Antagligen det, ja,» sa jag, »och det mörka, mörka är väl klippor, dystra klippor?»

»Hvad skulle det eljes vara?»

»Visst är det klippor,» sa jag ifrigt, »och så är det nog Abel själf, den där ljusa konturen som —?»

»Det är en fin tafla,» sa Lycko med eftertryck.

»Det är det visst det,» sa jag varmt. »Det finns bara ingenting som människor har så svårt att förstå som humoristiskt folks tragik. Det vet jag bäst, det, som aldrig blir förstådd, när jag är tragisk.»

Nu kom vi till en eldröd tafla med en herre i hvit tåga och en röd lagerkrans på. »Hejdenstams porträtt: konstnär A. Andersson,» upplyste Lycko.

»Åh nej,» sa jag, »så ofantligt intressant! När blef han krönt?»

»Ska det vara data, då — —» log Lycko.

»Åh nej bevars, hufvudsaken är att han är krönt. Det har troligen skett i Rom, efter han har tåga!»

»Såvida det inte är en friserkappa,» sa Lycko.

»Åh, Gud bevara mig,» sa jag, »nog är det illa stäldt för skalder här hemma, men

kröna dem i friserkappa, behöfver vi väl ändå inte! Men — är — det verkligen likt? Han lär ju vara en vacker karl, och den där — näsan — —?»

»Den är visst symbolisk» sa Lycko, och stack knogen i mun i brist på käppknapp.

»Ja — visst är den symbolisk,» sa jag med lättnad.

»Representerar storheten i hans författareskap!»

»Snarare skärpan, då,» sa jag. »Men nu är jag så trött, att jag inte orkar se på en enda smula till.»

»Vi gör väl om det här då!» sa Lycko.

»Tack,» sa jag — och det af hjärtat, ty nog var det grufligt snällt af honom, att vilja dra på mig en gång till!

Så fick Lycko igen sin käpp och med den sin värdighet, och jag min parasoll, men värdigheten — — —!!

Jag linkade i väg till den kloka, kloka Ruffen, som, sval och skön, satt vid sin svala sejdöl och mådde som en prins.

»Nå är du styf nu, gumman?» sa Ruffen.

»Ja, i lederna,» sa jag och sjönk ned på en stol.

Nog är det bra svårt, att det ska ta så rysligt på krafterna att studera konst! Obegripligt att artisterna står ut, de, som utom allt annat ju måste släppa till själen och armarna med!

»Hvad jag minns

om

Kung Oscar.»

Den framställning vi under denna rubrik i n:r 18 af Idun gjorde till vår läsekrets — att vara oss behjälplig vid samlandet till konung Oscars förestående jubileum af en minnes-skatt från hans personliga umgänge med sitt folk — synes glädjande att omtala ha väckt allmänt intresse och bidrag ha redan börjat inflyta. Vi bedja att ännu en gång på det varmaste få lägga denna sak och den nämnda framställningen i n:r 18 på våra läsarinners hjärtan.

Ingen, som kan hafva något om än aldrig så obetydligt att andraga, bör hålla sig borta af liknöjdhet eller af fruktan för sin ofullkomlighet vid den skriftliga framställningen. Ju rikare och fullständigare det material blir, som härvid ställes till redaktionens förfogande, af dess större värde kan naturligtvis det slutliga urvalet blifva, och de möjliga formella bristerna skola vi med beredvillig tacksamhet afhjälpa.

Som en uppmuntran ha vi utfäst en minnesgåfva i en form, som synes oss väl harmoniera med sakens innebörd. Med anledning af jubileet har ett stort charmant porträtt af konung Oscar i amiralsuniform efter en fotografi af Gösta Florman blifvit utförd i färgtryck och betingar i konsthandeln, i praktfull förgylld ram med sniderier under kunglig krona, ett pris af 40 kronor. För det bidrag under rubriken: »Hvad jag minns om kung Oscar,» som bland samtliga insända mest tilltalar oss, komma vi att som en hedersgåfva till insän-

daren öfverlämna ett dylikt inramadt konungaporträtt.

Samtliga bidrag böra åtföljas af insändarens fullständiga namn och adress (hvilka dock, om så önskas, ej publice-ras) samt måste vara ingångna till Redaktionen af Idun, Stockholm, senast den 15 juli.

Red. af Idun.

Kvinnorna på utställningen.

IX.

I Industrihallen.

När man från den vida, i sommarens fagra blomsterprakt liggande planen träder upp för trapporna till terrassen och in i den ståtliga Industrihallen, så bländas ögat ovillkorligt för några ögonblick af färgspelet från mångfalden af monter, med dess tusental af industrialster af skiftande slag.

Men efter en liten stund sansar man sig och går sakta och uppmärksam framåt midtelpartiet. Här hafva vi först och främst våra förnämsta guldsmeders fina och praktfulla arbeten, uppsatta inom smakfulla monter. Bland de mest i ögat fallande ber jag att få påpeka C. G. Hallbergs guldsmedsaktiebolags och Möllenborgs, hvilka senare gamla firma utställer en magnifik bordsuppsats med hela figurer, framställande Birger Jarl, Gustaf Vasa och Carl Johan i drifvet silfver. Jag vill också särskildt hänvisa till Ernst Hultqvists vackra samling af fornminnessmycken från det gamla anrika Vadstena.

Bakom guldsmedernas lysande monter utbreder sig i en lätt och luftig cirkel de stora glasbrukens sköra och läckra alster af genomskinlig kristall och finslipadt glas. Här hafva vi de välkända produkterna från Kosta, Glafva och Eda, hvilka bruk upptagit en djärf och lyckad täflan med Ungarns världsberömda glasbruk.

Från glaset är icke många steg till porslinet. Rörstrands och Gustafsbergs storartade monter falla strax i ögonen, där de äro uppförda till vänster och höger, aldeles midt emot hvarandra och liksom utmanande hvarandra. Det är svårt att döma om, hvem af de båda som tager priset. De läckra bordsserviserna med deras konstnärliga utsmyckning, de efter antikens mönster formade vaserna och de små graciösa figurerna i parian och fajans smeka med samma rätt det konststälkande ögat. För att nu nämna något särskildt och unikt, ber jag få påpeka Gustafsbergs härliga »kungavas,» skulpterad af Chr. Ericsson och med medaljongerna ritade af artisten Gunnarson-Wennerberg.

I midtelpartiet, ungefär midt emellan våra porslinsbruks utställning, hafva vi den stora Eskilstuna-industriens berömda tillverkningsgar. Se blott dessa mjuka, smidiga, bredbladiga bordsknivar, dessa blanka och skarpa saxar, hvilka ligga så väl i den lilla handen, dessa förskärarknivar, hvilka så läckert tranchera den späckade orren och jag är viss om, att den omtänksamma husmoderns hjärta skall känna sig tillfredsstäldt.

Svänga vi in i fördjupningen under galleriet till vänster, så hafva vi här de magnifikaste spisar af Bolinder, Kockums, Husvarna m. fl. tillverkning, samt dessutom ett rikt urval af gas- och fotogenkök, kaminer

GEORG LEVY'S LINNEMAGASIN.
Drottninggatan 53, Stockholm.

Största urval af Linne-besättningsartiklar samt Gardiner.
Utstyrslar förfärdigas på beställning
å egen atelier efter nyaste modeller.
Order å minst 25 kronor levereras fraktfritt närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

och strykugnar samt belysningsartiklar af alla slag, hvilket det ena med det andra ju bidrager att göra hemmet till ett hemvarmt paradiset.

Återgå vi till själfva centrum af midtelpartiet, så äro vi på alla håll omgifna af utställningsföremål, särskildt afsedda för damvärlden och hemmet. Det är naturligtvis icke meningen att här uppräknas *allt*, utan blott att göra ett litet urplock af det vackraste, mest sevärda.

Fremst må vi taga i betraktande dessa magnifika duktyger från *Borås konstdamastväfveri* samt *Almedals fabriks aktiebolags* präktiga lakanslärfter och bolstervar. Det är vackra prof på en industri som hedrar vårt land.

Lämna vi för ett ögonblick nyttans gebit och vända oss till lyxens, så låtom oss stanna några ögonblick framför *Almgrens* och *Casparsons* montrar med svenska sidenvaror. Måhända kunna de icke täfla med Lyons fabriker i färgrikhet, mönster och glans, men helt säkert i hållbarhet, och man kan vara viss på, att det svenska sidenet består af rent, *äkta* silke, hvilket icke alltid är fallet med utlandets.

Här i centrum se vi också vackra prof på damskrädderiet i vårt land. Såväl fröken *Augusta Lundin*, *Carl Broman* och *F. Thunborg* exponerar här charmanta toaletter, isynnerhet *Carl Broman*, som presenterar en öfverdådlig robe af vit atlas med långt släp och lifvet smyckadt med äkta spetsar.

Litet till höger, just på gränsen till den norska afdelningen har *Handarbetets vänner* och *Aktiebolaget Svensk Konstslöjd S. Giöbel* sina briljanta utställningar. Handarbetets vänner har en stor fyrkant med ett rum åt hvarje väderstreck möbleradt i viss stil från medeltiden, från 1600- och 1700-talet, samt det fjärde inredt med altare och korklädsel i katolsk medeltidsstil. Det hela tager sig storstatligt ut och är ett frapant bevis på, hvilken hög ståndpunkt den kvinnliga konstslöjden intager i Sverige. Fröken *Giöbel* står värdigt vid sidan; såväl gobelinerna här som de konstsnidade möblerna i fornnordisk stil vittna om ett gediget och af det varmaste intresse adladt arbete. Det är med saknad man lämnar de vackra monterna, och man återkommer alltid dit vid hvarje förnyadt besök.

Om vi nu skulle göra en titt upp på galleriet, så finna vi där en hel mängd föremål värda vår stora uppmärksamhet. Här se vi att börja med en rikhaltig utställning af alla slags skodon, däribland de framstående fabrikaten af fruntimmerskängor och barnskodon af *C. P. Högländers* i Stockholm, och *Aktiebolaget Stockholms skofabriks* vackra tillverkning. Vidare är här att se, hvilken vacker utveckling korsettfabrikationen uppnått hos oss, den kan i smidighet och elegans täfla med den franska, hvar på klara bevis finnas, om man granskar modellerna utställda af *Aktiebolaget Korsettfabriken* i Kristianstad, hvars specialitet är de s. k. sundhetskorssetterna, och de omsorgsfullt stickade korssetterna från fabriksaktiebolaget *Anderson & Mark* i Göteborg. Af svenska plymer har fru *Ahnfelt*, Stockholms plymfabrik, exponerat en särdeles vacker samling och *Th. Schiött* visar i konstgjorda blommor en särdeles högt drifven konstskicklighet.

Gå vi öfver till galleriets motsatta sida, där en rik samling af föremål lämpliga och nyttiga för hemmen äro hopade, så fästes

vårt öga ovillkorligt vid de nätta och eleganta korgmöblerna utgångna från *S. F. Vahlströms* fabrik härstädes. Se blott på denna smakfulla trädgårdssalongsmöbel i ljusgrönt och guld och man förvånas, när man ser det ovanligt billiga priset för soffa bord och sex fåtöljer.

Om vi nu skulle släppa våra egna landsmän och som hastigast se hvad våra grannar hafva att bjuda på. Vi börja i så fall naturligtvis med vårt broderfolk.

Norge har fått sig upplåten den sydvästra längan af hallen och vare det sagdt med ens, att dess utställning i sin helhet är utomordentligt vacker och tilltalar genom sin enhet och symmetri.

Af guld- och silfverarbeten fästa vi oss synnerligt vid dem som utgått från *Daud Andersens* i Christiania och *M. Hammers* i Bergen verkstäder. Här se vi dessa oändligt fina filigranarbeten, mest i silfver, i hvilket normännen uppnått så stor skicklighet. Bland den mångfald af varor, som våra norska bröder här exponerat, fästes man ovillkorligt vid deras vackra utställning af pälsvaror och deras utmärkta sätt att fördelaktigt framvisa dem, hvari de stå långt framför de svenska pälsvaroutställarne. Se blott på *E. Brandts* från Bergen och *J. N. Bruuns* från Trondhjem charmanta utställningar.

I fördjupningen till vänster hafva vi de norska alstren af chokolad, konfekt, finare bakverk och läskedrycker och sannerligen de behöfva skämmas för sig.

Gå vi upp på galleriet finna vi här en mängd föremål, tillhörande hus- och allmogeslöjd, samt särdeles vackra möbler af alla slag. Jag beder damerna isynnerhet taga i skärskådande alla dessa tusental småsaker, snidade i trä och målade i bjärta färger. De äro nyttiga och verkliga prydnader på ateniennen, passande till presenter och betinga märkvärdigt billiga pris. För en eller två kronor kan man få riktigt vackra småsaker.

Af konstslöjdsarbeten ber jag att få bland annat påpeka fröknarna *Anna och Laura Bye's* charmant vackert broderade eldskärm i rococo, samt fröken *Christiane Myhre's* praktfulla filetguipuresgardiner.

Efter denna kanhända allt för korta visit hos normännen aflägga vi ett besök hos våra vänner danskarne, hvilka residera i nordöstra längan. Vi kunna icke dölja, att deras arrangemang verkar något oroligt, men gladt och ljust är här och praktiga saker finnas här också att taga i betraktande. Det som genast fäster vår uppmärksamhet är den *Kongelige Parcellensfabrikens* magnifika montre med sina lyxserviser och små deliciösa prydnader i de läckraste former. Därnäst fängslas vårt intresse af *V. Christensens* i Köpenhamn praktfulla och kolossala borduppsats, framställande ett vikingaskepp, allt i drifvet och ciceleradt silfver. Af möbler hafva, som var att vänta, danskarne en ståtlig utställning. Särdeles frapant är *Severin och Andreas Jensens* vackra möblemang i rosenträ med sina rika inläggningar. Den vidt bekanta firman *Roerslev Margaard* exponerar några af sina präktiga konsertflyglar, kända för sin fylliga och klangfulla ton.

Framför *J. R. Schjelderups* vackra montre stanna damerna naturligtvis med lätt förklarlig beundran. Så smakfulla toaletter får man sällan se. Betrakta blott detta blomliga brokad i ljusgrön grundfärg under en sky af silkesflor i samma ton och se på det

konstskickligt sömmade lifvet med dess broderi af hvita pärlor. Eller bli ni icke förtjusta i denna graciösa, helt enkla och släta dräkt af mörkblå sammet? Det är magnifikt — inte sant?

Det finnes ofantligt mycket hos danskarne att beundra, isynnerhet deras bohags- och beklädnadsartiklar, men jag har blott omnämnt hvad som genast vid överblicken här väcker vår uppmärksamhet och förtjänar att gömmas i minnet.

Bakom den danska utställningen ligger en halfrund utbyggnad och här är den ryska utsällningen inrymd. Vid första anblicken är det, som man kom in i en för oss främmande värld. Det ligger något af orientens sagoskimmer öfver det hela och man känner sig alldeles bortkommen. Hvad som här mest och främst fångslar intresset äro alstren från de *kejsersliga fabriker* i Jekaterinenburg och Kalyvan, därborta i Sibirien. Se blott på alla dessa föremål af slipad dyrbar sten. Betrakta dessa vaser af jaspis, hvilka betinga ett pris af öfver 100,000 kr. eller denna fruktskål af malakit, hvilken äger ett värde af 40,000, eller se på denna kanna af äldre form och slipad af en enda onyx, och man får en liten aning om de skatter, som den fjärran östern gömmer.

Se vidare på dessa sidenväfnader från Kaukasien, eller dessa tjocka och tunga guldbrokader från Moskva, se på dessa dyrbara mattor i persiska mönster och dessa sobelpälsar, hvilka betinga för oss fabelaktiga pris och man får en föreställning om den industri, som florerar i det väldiga Ryssland.

Äfven detta halfciviliserade land har sin hemslöjd, vacker och intresseväckande, trots sin för oss främmande prägel och sin anspråkslösa och stundom naiva utstyrsel. Så mycket djärfvare och mera storslagen är Rysslands storindustri och dess uppfinningsförmåga i sättet att anordna sina alster. Se på denna montre med fransar af blänkande stål. Först när vi komma alldeles inpå se vi, att det är idel synålar från grefve *Ivan Plater-Sibergs* stora fabrik.

Hvad vi icke heller få förglömma i ryska afdelningen är det präktiga ryska mjölet och det därpå bakade goda brödet, hvaraf färsk prof finnas att tillgå hvarje dag.

Adolf Hellander.

Från Iduns läsekrets.

Redaktören af Idun.

I eder tidning lär ha förekommit en anmälan af en komposition till en af mina dikter, i samband med hvilken anmälan äfven mitt namn nämns på ett sätt, som nödgår mig till en kort förklaring, nämligen

att jag *ej* är blind, och att jag med ifrågavarande komposition *ej* har någon *ekonomisk* förbindelse.

Beder om offentliggörande af dessa korta upplysningar.

Vördsamt
Hugo Gyllander.
Upsala.

Alla utställningsbesökande damer inbjudas vördsamt till ett besök i »*Iduns salong*» — belägen i Nordiska museets byggnad å utställningsplatsen — där hviloplatser och toalettrum gratis stå till våra ärade gästers förfogande.
Red. af Idun.

Ur notisboken.

Drottningen afreste i går afton till Norge för att någon tid vistas å Skinnarböl. H. m:t åföljes af hoffröken Tamm och kammarherre Cel-sing.

*
Fjärde internationella journalistkongressen, som samlades härstädes midsommar-dagen, har nu avslutats. Dessa dagar komma säkerligen för alla deltagarna att fästas i varaktigt minne. De hafva så att säga utgjort en internationell förbrödringsfest pressens män emellan. Allt har ock från såväl det allmännas som från enskildes sida gjorts för att värdigt emot-taga de utländska journalisterna. Att dessa ock varit i hög grad belättna, ja öfverförtjusta, har man dagligen och stundligen haft tillfälle höra. Och särskildt har h. m:t konungen, hvilken här som vanligt med aldrig svikande älskvärdhet gått i spetsen, varit föremål för främlingarnas beundran och hyllning. Att vår vackra hufvudstad och dess omgifningar likaledes af alla erkänts som hart när oförlikneliga, är ock ett faktum. Säkerligen skall detta främlingsbesök lända hela vårt land till det största gagn, särskildt i turist-hänseende.

Festerna hafva nog varit många och lysande, såsom framgått af dagspressen, men mellan dem hafva ock allvarliga förhandlingar ägt rum, vid hvilka viktiga frågor dryftats. — Nästa internationella journalistkongress kommer att hållas år 1898 i Lissabon.

*
De amerikanska damernas jubileums-gåfva till drottningen kommer att bestå af ett album med pärmar af dyrbart, fint arbetadt trä. Albumets första blad skall upptaga drottning Sofias porträtt, omgifvet af amerikanska frihetsgudinnan och Svea. För öfrigt skall albumet innehålla damernas lyckönskingsadress samt deras porträtt. Den enkla, men om stor hyllning vittnande presenten skall öfverföras till drottningen af föreningens president fru Emmy Evald samt doktor-rinnan Anna Windrow.

*
En större hundutställning öppnas i dag härstädes vid K. Skogsinstitutet, anordnad af Svenska Kennelklubben. Ej mindre än 464 hunder af alla möjliga slag äro anmälda. Utställningen pågår t. o. m. ändagen den 5 dennes.

Teater och musik.

Kungl. operan gaf i söndags en festföreställning för den internationella journalistkongressens medlemmar. En liffigare publik torde operans salong väl näppeligen någonsin förr hafva blyst. Alla länders tungomål blandade sig om hvarandra, och de lifliga sydlandingarne gåfvo upprepade gånger sitt bifall tillkänna genom bravorop och applåder. Särskildt var det fru *Linden* som Orfevs och fru *Östberg* som Aida, hvilka fingo mottaga den distinguerade publikens hyllning. Och efter fru *Östberg* utförande af den bekanta arian i tredje akten af »Aida» yttrade en af främlingarne tämligen högt: »Detta kan omöjligens sjungas bättre!»

Tyvärr måste hr *Ödmann* i nyssnämnda opera ersättas med hr *Bratbost*. Föreställningen, som leddes af hr *Henneberg*, gick på det hela taget bra. Konungen bevestade densamma och hälsades af publiken såväl vid sin ankomst som vid sin bortgång med det mest ihållande jubel.

K. operans direktion förtjänar ett särskildt tack för anordnandet af denna festföreställning, ehuru spelåret redan var avslutadt.

I sol.

Skiss af *Agathe Lind*.

Fru Vera hade satt på sig ett stort hvitt förkläde och gick och dammade i salongen. Hon var så ifrig med sitt arbete, att hon ej märkte sin man, som kom in i rummet, smög sig fram bakom henne, och tog henne i sina armar. Hon ropade till förskräckt, men så föll damtrasan ned på mattan, och Vera kröp in i sin mans famn och borrhade hufvudet under hans rock.

»Vera, Vera, hvarför går du och städar?» frågade han med en skynt af förebräelse i rösten.

Den unga frun drog fram sitt hufvud.

»Tilda har gått till torget.» Hon stoppade ett finger i munnen och såg ned på golfvet med en lustigt barnslig min.

»Nå, då kan hon väl damma, när hon kommer hem. Inte får du gå och anstränga dig med sådant här. Det är du icke van vid!»

»Anstränga!» Vera skrattade. »Ja — så heter det under smekmånaden. Ack du raring!» Hon slog armarne om hans hals och kysste honom. »Nej,» tillade hon allvarsamt, »det är nog sant, att jag ej gjorde mycket nytta hemma, — mamma sade precis som du, ifall jag bar en stol tvärs öfver golfvet. Men ser du, nu vill jag försöka att bli en riktigt duktig husmor!» Orden åtföljdes af en liten knyck på hufvudet.

»Och då började du med att damma?»

»Jaha, min herre, man skall börja från början med allting här i världen! Men inte behöfver du gå än, kom och sätt dig här i soffan några minuter! Se så där ja! Vet du, att Agda Mark kommer hit på förmiddagen, och därför vill jag ha riktigt fint i hela våningen. Hon har inte varit uppe hos oss någon gång än. Jag grälade ordentligt på henne, då vi möttes på Sturegatan igår. Hon hade varit rädd att störa oss, sade hon, men när hon då fick höra, att du satt uppe på banken hela förmiddagarna, lofvade hon att komma till mig. Stackars Agda, hon sträfvar så, och blek och klen såg hon ut.»

»Vi ska bjuda henne ofta till oss och söka muntra upp henne litet.»

»Ja,» sade Vera gladt, »det ska vi! — Vet du,» fortfor hon litet blygt, »jag trodde en tid, att du var förtjust i Agda, — du talade alltid så mycket med henne, då ni träffades där hemma.»

»Jaså, — lillan var svartsjuk kanske! Det var inte heller så utan, att jag var intresserad af henne, innan jag lärde känna dig riktigt. Det är en sådan begåfvad kvinna, och hon kan vara utmärkt treflig när hon vill, men det hvilat ofta något tungt, tryckande öfver henne. I det fallet äro du och hon verkliga kontraster, — les extrimes se touchent. Du har dock inte varit så mycket tillsammans med henne på sista tiden som först, när jag lärde känna dig.»

»Nej, — ty sedan fick jag ju dig i stället!»

Han drog henne tätt intill sig, och strök med handen öfver det mjuka håret. Hon log och lutade sig emot honom.

»Är ej vår salong vacker nu, när solen skiner in?» frågade hon. »Sol — det är ändå något härligt! Det förefaller mig nu, Gustaf, som om hela lifvet blott voro en vandring i solsken, — jag är ju så lycklig, så lycklig! Igår blef jag rädd, — det var nästan för mycket tyckte jag, — och vet du hvad jag då gjorde? Jo, jag gick på visit till din vördade fru mormor, och hon var på sämre lynne än vanligt, och sade mig rent ut, att hon alltid hade trott, att du skulle gifta dig med en praktisk och förståndig kvinna, men — man misstager sig på alla här i världen! Det var just inte glädjande att höra, och jag grät också när jag kom hem, — men se'n tröstade jag mig igen. Du blef ju kär i mig just som jag är!»

»Ja just som du är!»

De sutto tysta några ögonblick. Så reste han sig hastigt.

»Hvad klockan är mycket! Nu måste jag gå. Adjö, käraste!»

Vera följde sin man ut i tamburen, och efter den sista omfamningen och den allra sista kyssen, tog han ännu ett par extra, innan han ändtligen begaf sig i väg. —

Ett par timmar därefter kom fröken Mark och hälsades med jubel af Vera, som genast förde henne omkring i hela våningen; allt skulle hon se.

»Salen är nog litet mörk,» sade Vera, »men så ha vi ju i stället en så härlig utsikt från salongen och Gustafs rum. Är icke köket stort? Här har jag mitt linneskåp. Detta är mitt bästa duktyg, mamma har tagit det direkt från England. Hvilka monogram tycker du är vackrast? Ser du, i den här skänken står allt glas. Sjutton kristall-skålar och 10 vinkaraffer fick jag till lysningspresent, så nog kunna vi ha ett ståtligt middagsbord, alltid! Men kom nu in i salen igen. Är det inte ett vackert ekskåp? Pappa köpte det för femtio kronor förra sommaren i en bondstuga, och där användes det som hönsbur. Se'n kostade det visst åtskilligt i restauration, tror jag. Men nu skall du få se det allra bästa. Ett, tu, tre!» Hon slog upp bägge dörrarna. »Är det intet vackert?»

Agdas blickar foro öfver allt det blänkande silfret som stod uppställt på de med röd sammet klädda hyllorna.

»Jo, jo! men det gör nästan ondt i ögonen,» sade hon sakta och vände sig bort.

»Ah, så du pratar!» utbrast Vera. »Jag kan stå och titta på det i flere timmar. Men nu ska' vi gå in i salongen och slå oss ner riktigt bekvämt. Så ska vi dricka chokolad, jag har skickat efter tårtor från Berg, utaf de sorterna, som du tycker bäst om. Ah, hvad det är roligt att ha dig som min gäst, vår gäst, Gustafs och min! Du är så tyst i dag, vännen min, hur är det fatt?»

»Jag brukar väl aldrig vara mycket prat-sam.»

»Nej, det är nog sant, men jag tycker du är tystare än vanligt. Vet du hvad jag ofta i tankarne har liknat oss båda vid?»

»Nej.»

»Jo, det fulla och det tomma axet. Du är ju alltid så djuptänkt, liksom böjd af allvar och förstånd, men jag står bara rätt upp och ned, och har inte ett enda »tankekorn» i mig. Se där kommer Tilda med chokoladen, tack så mycket! Nu skall vi ha kalas, Agda!»

Men tårtorna tycktes icke smaka fröken Mark riktigt bra, och Vera kunde icke förmå henne att äta mer än två.

»Spelar Gustaf ofta?» frågade hon plötsligt.

»Ja, nästan hvarje kväll, och då brukar jag sitta i den där stora stolen. Åh, om du visste hvad vi ha trefligt tillsammans!»

Agda reste sig upp, gick fram till pianot och strök sakta med handen öfver tangenterna. Så kastade hon sig ned på bänken och brast i gråt. Vera sprang fram till henne.

»Men Agda, Agda, hvad är det?»

»Åh ingenting, jag skrattar nu, ser du väl!» Men skrattet lät som en snyftning. »Jag borde ha förstätt,» mumlade hon, »att jag inte var stark nog ännu.» Hon steg hastigt upp. »Nu måste jag gå, adjö Vera!»

Försändes öfver många sorter. Begär priskurant.

SPIBRÖD,

hela riket.

Stockholm.

C. W. SCHEUMACHER

Kongl. hofveverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

hela riket.

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur
 nya preparat för tandernas vård.
 Anna & de bästa apotek i parfymakerier och hos hrr handlande. Partiförsäljning för Sverige hos Sjöström, Bendix, Josephson & C:o, 11 Regementsgatan

»Du är så blek Agda, du är bestämdt sjuk!»
 »Nej, det är bara våren som har gjort mig litet nervös. Adjö, nu!»
 »Nej,» sade Vera allvarligt, »du får icke gå, förrän jag har fått tala vid dig. Hvarför är du så kall och främmande mot mig?»
 Tror du ej, att jag håller lika mycket af dig nu, som innan jag var gift? Kom nu!»
 Hon drog ned Agda i soffan och satte sig bredvid henne. »Tala om för mig, hvarför du är så ledsen! Kanske jag kunde hjälpa dig, om du bara ville ha förtroende för mig!»
 »Förtroende — för dig!» sade Agda häftigt, och stötte undan Veras smekande hand.
 Den unga frun såg förvånad ut, och sade bedröfvad:
 »Men Agda, är du icke min bästa vän nu som förr? Du är så förändrad!»
 »Jaså, du märker det först i dag! Sådant som jag nu är har jag varit i månader, men det har du icke kunnat se, där du har sväfvat ofvan molnen!»
 »Att du som är min vän kan tala så hånande om min lycka. Det kan nog hända att — —»
 »Vera!» afbröt Agda hårdt, »när du icke vill förstå eller kan se, så måste jag säga dig sanningen! Jag är icke din vän längre, — åh — om du visste hvad jag har hatat dig!»
 »Men Agda!» Vera reste sig upp och stirrade förskräckt på henne.
 »Ja, se på mig, men nu måste jag tala, annars kväfs jag? Åh Vera, jag har ju hållit af dig ända sedan skoltiden, du var det bästa jag visste, och många gånger under

de senare åren har jag tänkt, att du var som en ljusstråle i mitt mörka lif. I mitt hem har alltid varit sjukligt och funnits bekymmer af många slag, men hos dig var ständigt ljusst och gladt. Om du visste hur intensivt jag njöt hos er ibland, hur jag glömdes allt där hemma och bara njöt! Jag afundades dig aldrig då, — nej, du var som en sagoprinsessa, du ägde allt och skulle äga allt. Och du var så god — så älsklig — — —» Hon tystnade, men fortsatte strax därefter med dämpad stämma: »Så mötte jag någon i ditt hem, — någon som kom mig att glömma allt som omgaf mig, det dystra, det sorgliga, och jag visste blott ett, — att jag älskade! Och han kände sig dragen till mig, — det var icke möjligt annat, han kunde icke hyckla! Och jag började tro, att det skulle finnas lycka äfven för mig, — jag hade törstat efter den i så många år — och nu kom den, större, härligare än jag någonsin drömt! — Så märkte jag, — åh, hvad jag led, — hur han mer och mer drogs till dig, och du, som hade så många att välja på, du tog just honom. — Men, du ägde allt — och du skulle äga allt — —»
 Rösten kväfdes af gråt.
 Vera hade sjunkit ned i en länstol och höll krampaktigt i armstöden.
 »Agda», hviskade hon, »arma Agda! Och jag har inte annat någonting!»
 »Det var heller aldrig min mening, att du skulle få veta något om detta,» sade den andra hårdt, »jag drog mig från dig så mycket jag kunde. Ingen har vetat hvad jag lidit, men här uppe i hans hem, blefvo känslorna mig för öfvermåttiga. För-

står du nu, att jag icke kan komma till dig, icke på många långa år! Jag måste kämpa ut min kamp i ensamhet. Men lofva mig,» hon reste sig och gick fram till Vera, »lofva mig att icke säga ett ord till Gustaf om detta!»
 »Det — kan — jag icke», stammade Vera.
 »Du måste lofva,» sade Agda häftigt, »du måste annars vet jag icke hvad jag är i stånd att göra! Hör du!»
 »Jag kan icke!» sade Vera och höll händerna liksom afvärande framför sig, men Agda fattade hårdt om hennes handleder och sade hotande:
 »Jag säger dig, du måste!»
 Vera såg sig ängsligt omkring, liksom hon sökte efter hjälp. Slutligen sade hon sakta med kväfd röst:
 »Nåväl — jag — lofvar.»
 Agda släppte henne genast. »Adjö, Vera!» sade hon lågt och gick långsamt, med nedböjdt hufvud ut ur rummet.
 Vera satt som förstenad och stirrade efter henne. Hon frös, det var så kallt — det var så grått — kunde det någonsin blifva solsken mera?

Innehållsförteckning.

Våra landshöfdingsfruar. II: Sofie Boström, f. Tersmeden, Mathilde De la Gardie, f. von Kramer, Fredrique Lothigius, f. Santesson (alla med porträtt); texten af T. K., Math. Lönnberg och Anna Kockum. — Till drömmarnas ö; poem af Ernst Högman. — Viljekraft; af Inge. — I Stockholm; små utställningsfunderingar och litet annat smått och godt. För Idun af Lovisa Petterkvist. Bref VI. — Hvad jag minnes om kung Oscar. — Kvinnorna på utställningen IX; af Adolf Hellander. — Från Iduns läsekreter. — Ur notisboken. — Teater och musik. — I sol; skiss af Agathe Lind. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

När sommaren äntligen stundar
 Med värme och ljus och behag,
 Då mången mig första beundrar
 Och är för min skönhet så svag.
 Och är för min skönhet så svag.
 Min vagga ej stått uti nordens,
 Ty sydliga länder jag sett.
 Min amma är svartaste jorden,
 Dock ej af en slump det har skett.
 När ödmjukt man kungen tilltalar,
 Mitt andra på tungan man bär,
 Det hörs ock i småfurstars salar,
 Ty »chic» och »god ton» det ju är.
 I skötet af fria naturen
 Mitt tredje »naturligt» har plats,
 Det också ibland bildar muren,
 På hvilken man rest ett palats.
 Mitt hela ju är — låt mig tänka,
 Terräng där man »ödar» bort krut,
 Där sporrar och sablar ses blänka —
 Och nu — min charad har ett slut.
Moster Lisa.

Förvandlingsgåta.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet å en svensk stad, slutbokstäfverna å en norsk dito.
 lika-klaba = en stormning,
 rexa-dela = ett mansnamn,
 iro-stir = en tragedienne,
 stune-nulk = en »snabbgångare»,
 ryk-set-vins = något »doftande»,
 lava-ek-ril = militäriskt,
 soda-ru-nâm = ett kvinnonamn,

nor-boæ = en opera,
 rävi-jant-at = en finsk ort,
 gali nack = svensk järnvägsstation.

Bokstafsuppgift.

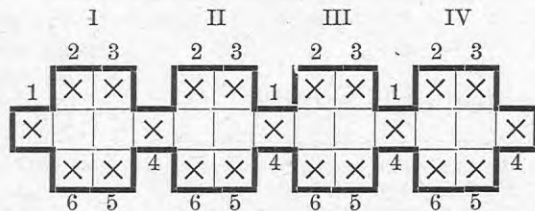
	1	2	3	
1	a	a	a	a
	c		d	e
	f		h	i
2	i	k	l	m
	n		o	p
	r		s	s
3	s	t	t	å

I ofvanstående figur skola bokstäfverna ordnas så, att de horisontala raderna bilda hvar sitt ord, som betecknar: 1) Halfö, 2) Köksredskap, 3) Landskap. De lodräta raderna bilda också hvar sitt ord, som betecknar: 1) Mansnamn, 2) Budbärare, 3) Längdbegrepp.
 Äro orden rätt lösta, bilda bokstäfverna i de fyra yttre hörnrutorna samt de fyra mellersta ytterrutorna tillsammans tagna, rätt ordnade, namnet på en svensk stad.
Moster Lisa.

Sifferlogogryf.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 = fortskaffningsmedel,
 1, 9, 4 = bibliskt namn,
 8, 2, 4, 6 = musikinstrument,
 3, 2, 7 = adjektiv,
 5, 2, 7, 4, 6 = verb,
 10, 9, 7, 8 = siffra,
 11, 2, 1, 4 = färg,
 1, 2, 4 = skarpt ämne,
 5, 6, 7 = nöje,

Geografisk kedjegåta.

I den ordning, som siffrorna vid hvarje särskild länk angifva, utbyttas korsens mot bokstäfver, så att fjärde bokstafven i föregående länks ord äfven utgör begynnelsebokstaf till ordet i den nästföljande: Länk I) Näs, Länk II) Berg i Asien, Länk III) Stad i Frankrike, Länk IV) Socken i Västmanland.
 Är den rätta lösningen funnen, så gifva de fem bokstäfverna i sammanbindningslänkarne namnet på en stad.
S. L.

4, 6, 7, 1 = träd,
 8, 9 = djur,
 2, 1, 8, 6 = fruntimmersnamn,
 3, 1, 2, 11, 6 = insekt.

Gåta.

Mitt första finns i Karin, men ej i Ida.
 Mitt andra väl i vapen, men ej i strida.
 Mitt tredje ej i liten, men finns i stor.
 Mitt fjärde fins i syster, men ej i bror.
 Mitt femte ej i blomma, men väl i blad.
 Mitt sjätte ej i ledsen, men fins i glad.
 Mitt hela är en vacker blomma.
»Foljåsa».

Vokalförändringsgåta.

Med a — ett namn i vida kretsar känt.

Med e — hvad nog de flesta någon gång har brändt.
 Med i — hvad kanske under dig dun känt.

Fix.

Lösningar.

Logogryfen: Musikafton: mast, sik, kusin, skuta, kista, snok, nit, mina, not, ko, fusk, sko, famn, anis, tik, stam, sto, Amos, is, kost, kofta, mat, tina, smak, kanot, fink, staf, mos, skaft, ask, ton, sot, mist, Kina, smink, munk, kam, skam, mask, mus, tofs, son, so, Kain, mun, n.
Stafvelsegåtan: Gud mitt hopp: 1) granit, 2) Ludvig, 3) Gudrun, 4) Bremen, 5) flitig, 6) pulpet, 7) vedett, 8) dufhök, 9) Kuopio, 10) Oporto, 11) peppar.
Länkgåtan: Koleran: ko-kol-le-lera-Ran.

Gymnastik- och Velocipedkostymer
 ** Strumpor, Tröjor, Kalsonger etc. **

* Extra beställningar & reparationer. * Vidstickningar. *
 Från fabriken **Bryggaregatan 3**, 1 tr. upp,
 andra huset från Drottninggatan.